

Christus Rex

INSTAURARE OMNIA IN CHRISTO

FRATERNITAS SACERDOTALIS SANCTI PII X

AUSTRIJSKI DISTRIKT ▪ AD MMXVIII

RASPORED SV. MISA

KAPELA SV. JOSIPA

Jurja Denzlera 37 – 10000 Zagreb

11. 2.	Nedjelja pedesetnice	10 h
13. 2. (ut.)	Svagdan	18 h
14. 2.	Čista srijeda – Pepelnica	18 h
18. 2.	I. korizmena nedjelja	18 h
25. 2.	II. korizmena nedjelja	10 h
28. 2.	Srijeda II. korizmenog tjedna	18 h

2. 3.	**Petak II. korizmenog tjedna (prvi petak)**	**18 h**
4. 3.	**III. korizmena nedjelja**	**18 h**
11. 3.	**IV. korizmena nedjelja**	**10 h**
18. 3.	**I. nedjelja Muke (Glušnica)**	**18 h**
19. 3. (pon.)	**Svetkovina sv. Josipa**	**18 h**
25. 3.	**II. nedjelja Muke (Cvjetnica)**	**10 h**
27. 3.	**Veliki utorak**	**18 h**
28. 3.	**Velika srijeda**	**18 h**
29. 3.	**Veliki četvrtak – Misa Večere Gosp.**	**18 h**
1. 4.	**Uskrs**	**18 h**
2. 4.	**Uskrsni ponedjeljak**	**18 h**
8. 4.	**Bijela nedjelja**	**18 h**

KAPELA SV. JERONIMA

Zrinsko-frankopanska 58 – 21000 Split

11. 2.	**Nedjelja pedesetnice**	**18 h**
12. 2. (pon.)	**Sedam osnivača Reda slugu BDM**	**7 h**
17. 2.	**Subota nakon Pepelnice**	**18 h**
18. 2.	**I. korizmena nedjelja**	**9 h**
25. 2.	**II. korizmena nedjelja**	**18 h**
26. 2.	**Ponedjeljak II. korizmenoga tjedna**	**7 h**
3. 3.	**Subota II. Korizmenoga tjedna**	**18 h**

4. 3.	**III. korizmena nedjelja**	**9 h**
11. 3.	**IV. korizmena nedjelja**	**18 h**
17. 3.	**Subota IV. korizmenoga tjedna**	**18 h**
18. 3.	**I. nedjelja Muke (Glušnica)**	**9 h**
25. 3.	**II. nedjelja Muke (Cvjetnica)**	**18 h**
26. 3.	**Veliki ponedjeljak**	**7 h**
30. 3.	**Obredi Velikoga petka**	**15 h**
31. 3.	**Velika subota – vazmeno bdijenje**	**20 h**
1. 4.	**Uskrs**	**9 h**
7. 4.	**Bijela subota**	**18 h**
8. 4.	**Bijela nedjelja**	**9 h**

Rijeka (Hrvatska čitaonica Trsat, Šetalište Joakima Rakovca 33):

16. veljače (petak nakon Pepelnice) u **18 h**

10. ožujka (subota III. korizmenoga tjedna) u **18 h**

Predgovor

Ovo izdanje Christus Rexa posvećeno je prvenstveno temi odgoja. I oni cijenjeni čitatelji koji nemaju pred sobom odgojne zadaće, moći će također pronaći koristi u sadržajima koje donosimo. Svi mi često dolazimo u situacije u kojima možemo dati dobar savjet ili uputu za odgoj kumčetu, nećacima, nećakinjama itd.

Neizostavno je da se u tom području neprestano formiramo. Odgoj je – nakon svećeničke službe – zasigurno najveće i najsvetije djelo na koje čovjek može biti pozvan. Bog nam povjerava najdragocjenije što je stvorio, a to su mladi ljudi, i daje nam zadaću da ih u njegovo ime vodimo na putu kreposti prema Nebu.

Zato mora odgojitelj – kao namjesnik Božji – imati strahopoštovanje pred uzvišenošću svoju zadaće. Mora biti svjestan svoje odgovornosti koja se proteže do vječnosti. Mora mu biti jasno da mu je potrebna velika mudrost koju treba steći, odnosno prvenstveno isprositi od Boga. Sv. Grgur Veliki označuje odgoj i vođenje ljudi kao *umijeće umijeća, znanost sviju znanosti*! Da bismo stekli to umijeće i znanje, preporučam vam posebno spise od sv. don Bosca, o njemu i njegovoj metodi odgoja. Taj veliki i velikim milostima obdareni svetac važi kao jedan od najvećih odgojitelj u povijesti, čije djelo i metoda već 180 godina postižu goleme uspjehe te su trajno nadahnjivali kasnije pedagoge.

U današnjem vremenu obiteljske i kršćanski neprijateljske antikulture nalaze se odgojitelji pred nečuvenim zahtjevima. Don Bosco daje im jasno usmjerenje. Njegov život i djelo ohrabruju i nadahnjuje ih u njihovoj teškoj zadaći. O tom možete pronaći neke upute i u djelima dostupnima na hrvatskome jeziku[1].

Mi svećenici znamo što sve vi, dragi odgajatelji i roditelji, činite. Koliko na vama počiva briga, koje donose sa sobom neprospavane noći. Duboko smo vam zahvalni za sve što činite za dobro djece i mladih koji su vam povjereni. Mladost je budućnost Crkve, naroda. Gledamo s velikom nadom i očekivanjem na vas. Iz vaših obitelji doći će apostoli i redovnici sutrašnjice. Vaša će djeca biti stupovi društva.

Neka vam bude u pomoći Blažena Djevica Marija! Neka Bog blagoslovi tisućostruko vaš trud i neka vam da pristići do blaženoga cilja u nebu!

Dopustite mi da završim riječima našega poštovanoga zaštitnika, svetoga pape Pija X., iz njegova nagovora očevima obitelji iz 1907.:
„Srdačno molim Gospodina da vam se odstoji dati svjetli da odaberete najprikladnija sredstva da biste vršili vaš sveti apostolat, a to je ponovna uspostava kraljevstva Isusa Krista na zemlji, a i to da jednom u svojoj starosti budete okruženi svojom djecom i unucima, koji će vam očitovati osjećaje zahvalnosti za sve dobro što ste im učinili vodeći ih putem kreposti te da vi sami, uzdižući ruku za blagoslov, možete reći: „Razdvajamo se na kratko vrijeme, sve dok se ne budemo ponovno vidjeli u nebu“ – neka Gospodnji blagoslov bude s vama.“

Sa svećeničkim blagoslovom,

P. Stefan Frey

p. Stefan Frey, poglavar Distrikta

[1] Snoviđenja sv. Ivana Boska (Biblioteka Don Bosko); Svetac mladih - sveti Dominik Savio (vlastita naklada – vlč. Pavo Martić, Valpovo)

Kako odgojiti djecu da sačuvaju vjeru u modernome svijetu

Ovo predavanje održala je jedna majka trinaestoro djece za Grupu majki sv. Ane u župi FSSPX-a u Brisbaneu o svome iskustvu odgoja djece u vjeri kroz više od 30 godina.

Predstavljena mi je ideja o predavanju prije nekoliko mjeseci na sastanku skupine kada nisam baš bila usredotočena na to što me se pitalo, kao kada ste na telefonu pa vas dijete upita nešto, a vi samo kimnete glavom i kažete da, a da niste posve svjesni o čemu se točno radi. A zatim vas se kasnije podsjeti na to što su htjeli, a vi se samo maglovito sjećate cijeloga događaja. Tako je to bilo kod mene. U letku sam pročitala da nam danas dolazi gošća održati predavanje i pomislila sam kako ga trebam doći poslušati jer je tema zanimljiva, da bi nakon Mise otkrila da se radi o meni.

Ja sam obična majka, imam 55 godina, dovoljno sam stara da budem majka nekima od vas i jedina razlika je ta da „izlazim iz tunela“ dok su mnogi od vas tako mladi i prekrasni da su još u „tunelu“, vjerojatno u

mraku, tražeći svjetlo na kraju. Nove majke ponekad nisu ni svjesne da postoji tunel i nadamo se da će tako kod vas i ostati! Ono što svi imamo zajedničko je ista agenda, volimo svoju katoličku vjeru i svjesni smo odgovornosti koju imamo za duše naše djece i da ih nekako moramo odgojiti u ovom modernom svijetu koji nije ništa manje od bitke, cjeloživotne bitke. Moja vlastita majka ovako je to izrazila kada sam još bila tinejdžerica kod kuće: „Htjela bih znati da će, kada ih podignem, moja djeca sačuvati svoju katoličku vjeru, živjeti moralnim životom, biti dobri građani i ako im se, nakon što to postignem, još uvijek budem sviđala, to bi značilo da sam učinila nešto dobro!".

Moja majka je istrošila svoja koljena neprestano moleći za svoju djecu. Danas ću s vama podijeliti svoje iskustvo sa svoje trinaestoro djece i trideset godina odgoja, ali izgovarajući to čvrsto vjerujem da što više djece imaš, da to više shvaćaš da ništa ne znaš. To je kao s katoličkom vjerom: što više učiš, to je ona dublja i što više naučiš, to se sve više nedoraslo osjećaš. U svakom slučaju, da počnemo.

Čujemo mnogo negativnosti o modernome svijetu i mogli bi održati cijelo predavanje na temu zala ovoga društva. Ali o tome danas neću govoriti, nego ću pristupiti zadatku odgajanja djece u modernome svijetu s povjerenjem u našega Gospodina. Bog je znao što je radio kada nas je stvorio i kada nam je poslao djecu. On je točno znao u kojem vremenu će oni biti rođeni i u kakvom će stanju biti Crkva i društvo godine 2017. Bog želi spasenje našoj djeci više od nas i ako vjerujemo u ono što Crkva naučava, mi živimo sada jer je SADA, u ovo vrijeme u povijesti, najbolja prilika za naše spasenje. On očekuje od nas da živimo u ovome svijetu, da zarađujemo za život u ovome svijetu, da sudjelujemo u dopuštenim aktivnostima u svijetu i da budemo katolici u svijetu u širini. Pitamo se kako je to moguće, ali to je činjenica i ona nas treba ohrabriti. Bog nas je i više nego opskrbio sredstvima da podignemo svoju djecu tako da sačuvaju vjeru, pa čak i usred bijednoga stanja u Crkvi i društvu. Potražila sam statistike i pronašla samo neke iz 2011. da samo 9.2% katolika redovito ide na Misu (što god to značilo) u Novus ordo crkvama u Brisbaneu. Ne postoje statistike koje bi ukazale u kojim godinama osoba najčešće napušta

svoju vjeru. Instinktivno, pretpostavljamo da ako djeca stignu do odrasle dobi sa svojom vjerom, možemo biti optimistični.

Ako pogledamo našu župu možemo vidjeti da naši mladi nastavljaju prakticirati svoju vjeru jednom kad završe školu. To je samo po sebi čudesno po današnjim standardima. Trebamo pogledati kako možemo podržati taj trend tako da to i dalje bude za naše mlade ispravna i normalna stvar, usprkos privlačnoj snazi svijeta da učine drugačije. Dok su djeca mala i roditelji mogu kontrolirati sve razine njihova života, podizanje djece u vjeri je lako jer mi vodimo, a djeca vas slijede. Međutim, kada djeca odrastu i mi smo se već posvuda rasuli zbog odgajanja više djece, podizanje djece postaje sve izazovnije. Djeca moraju naučiti sama promišljati, moraju donositi svoje odluke, moraju braniti svoju volju, osporavati legitimne autoritete i pokušati naći svoju ravnotežu u školi, na fakultetu, radnom mjestu i u društvu. Ne možete uzeti sedamnaestogodišnjaka i odnijeti ga na Misu.

Danas želim s vama razgovarati o tome kako da ne dođe do te situacije. Što kao majke možemo učiniti da sačuvamo našu djecu na duhovnoj stazi dok odrastaju? Dom je vrt naše vjere i moje je uvjerenje da se duhovni okvir doma mora formirati. Djeca moraju biti odgajana u katoličkom okruženju, okružena katoličkom ljepotom i utjecajima i duh svijeta treba pripuštati ograničeno.

Razmišljajte o obitelji, školi (pravoj katoličkoj školi) i crkvi kako tvore trokut, kao vrata koja dijete čuvaju unutra na sigurnome. Ako jedna od tih vrata ostanu otvorena, dijete će izaći. Moramo zajedno surađivati da bismo postigli uspjeh. Svaka stranica trokuta treba biti zaključana radi zaštite djece, zaštite njihove vjere. Mi ne ravnamo crkvom ili školom, ali one moraju imati našu podršku. Međutim, mi upravljamo našim domovima, a dom ima glavni utjecaj od to troje. Ako majke nemaju dom pod nadzorom, onda škola i župa ništa ne mogu popraviti. Milosti dane u tu svrhu dolaze od Boga, a majke su odgovorne pobrinuti se da te milosti i blagoslovi od Boga imaju priliku ispuniti dom.

Hajdemo onda izgraditi duhovni okvir koji će zaštititi dom:
- Dajte blagosloviti svoj dom i napravite ustoličenje Presvetoga Srca.

- Upotrijebite medaljice sv. Benedikta i čudotvorne medaljice iznad vrata i posvuda, u temeljima kuće, na ulazu u dom. Obećanja vezana za medaljicu sv. Benedikta su sljedeća: slama vještičarstvo i druge dijaboličke utjecaje, štiti od vračanja zlih i pokvarenih ljudi, daje zaštitu osobama koje napastuju, zavode ili tlače zli dusi, postiže obraćenje grešnika posebno u opasnosti od smrti, služi kao štit u napastima protiv svete čistoće, poništava učinke otrova, za djecu osigurava zdrav porod na vrijeme, daje zaštitu protiv oluja i gromova, služi kao djelotvorno sredstvo za fizičke probleme i kao zaštita od zaraznih bolesti.

- Uzmite kredu blagoslovljenu na Sveta tri kralja i napišite ime tri kralja i godinu iznad vrata.

- Postavite male posudice sa svetom vodom kod ulaza.

- Postavite blagoslovljeno raspelo u svakoj prostoriji.

- Postavite kipove i svete slike gdje ih se može častiti cvijećem i svijećama.

Prepreke duhovnom okviru su stvari poput televizije i drugih medija koji usmjeravaju našu pažnju na ljubav prema modernome svijetu.

Svi ovi sakramentali sa sobom donose mnoge oproste, obećanja i milosti. Mir koji donose u dom upečatljiv je radi moći koju imaju da otjeraju vrlo stvarne zle utjecaje. Na naravnoj razini uzima se zdravo za gotovo da naša djeca imaju potrebu da se osjećaju voljenima, sigurnima i sretnima kod kuće. Svaka obitelj ima svoje križeve, ali majčinska ljubav može sve to pobijediti. Ostanite bliski sa svojom djecom, razgovarajte s njima, budite zainteresirani za ono što rade. Svećenik me je jednom savjetovao da kada djeca s vama razgovaraju, bez obzira što vam kažu, nemojte pokazivati emocije! Ako slušate dijete bez emocija, oni će vam rado sve reći. Kada znate što se događa u njihovim glavama, onda ih možete voditi, premda nježno. Ako ste poznati po nestrpljivosti, vikanju, držanju predavanja, oni vam ništa neće reći, jer radije neće izazvati scenu i trpiti pritisak. Na kraju će radije slagati da vas zaštite (a i same sebe), nego da trpe mogućnost da vi imate slom živaca. Zato ostanite smireni, kupite jednu od onih šalica s natpisom: ostani miran, ostani katolik i samo nastavi!

Stvari koje možete učiniti za svoju djecu:
- Posvetiti ih kod krštenja ili ubrzo nakon njega Bezgrješnome Srcu. Čak i ako vi pogriješite, naša Gospa neće pogriješiti. Ona uzima svoju ulogu majke i zaštitnice vrlo ozbiljno.

- Osigurajte da su djeca upisana u Bratovštinu i da nose smeđi škapular. Objesite i medaljicu sv. Benedikta na škapular za dodatnu zaštitu. Neka nose i čudotvornu medaljicu.

- Molite zajedno jutarnju i večernju molitvu.

- Zajedno molite Krunicu u obitelji svaki dan.

- Sjednite negdje naprijed na Misi da je maleni mogu pažljivo pratiti.

- Vodite djecu na Misu i preko tjedna (ali nemojte ugroziti dužnosti vašega staleža ili iscrpiti djecu. Stariji trebaju sami preuzeti odgovornost, neka sami izaberu koji radni dan žele ići na Misu).

- Naučite svoju djecu njihovoj vjeri. Petominutni katekizam nakon Krunice je vrlo koristan. Vi ste prva učiteljica vjere i nemojte podcijeniti utjecaj koji imate na djecu. Izbjegavajte duhovnu zasićenost. Bolje je pet minuta katekizma nakon kojih im date vremena da razmisle o tome i procesuiraju informacije, nego trideset minuta katekizma o raznim temama što može rezultirati time da od poduke ništa ne ostane zapamćeno.

- Čitajte malenima priče o svecima.

- Neka djeca vide svoje roditelje kako mole na koljenima.

- Recite djeci da kada idu u školu i prolaze pokraj kapelice ujutro i popodne da svrate barem nakratko pozdraviti našega Gospodina.

- Ohrabrujte male žrtvice i podsjećajte ih da ih „prikažu" Gospodinu i zašto da to rade. Broj tih sitnih dodatnih stvari koje možete poduzeti je beskrajan, ali mala djeca vjerojatno neće izgubiti vjeru dok su mala jer je njihov svijet malen i vi ste njihov svijet. No ipak, bez duhovnog okvira zaštite bit će ih teže vratiti na pravi put kada budu stariji. Utjecaj i moć sakramentala (blagoslovina) na dom i obitelj su ogromni.

Prijeđimo sada na stariju djecu, recimo na srednjoškolce. Njihov svijet postaje veći i sve su osjetljiviji na vanjske utjecaje. Vi više niste njihov cijeli svijet. Zapravo njima počinje obiteljski život „pod zvonom" izgledati prilično prosječan. Razbijanje „staklenoga zvona" dogodit će se prije ili kasnije i morate na to biti spremni. Neću pokušavati odvojiti naravnu razinu odgoja djece od nadnaravne, jer su one isprepletene tako da je to nemoguće. Naša vjera je više način života nego knjiga naputaka.

Nemojte zaključavati svoju djecu i previše ih štititi. Ne možete ih zaštititi od svega i svakoga bez obzira kako skrupulozni bili. NAUČITE IH DA SE SAMI ZAŠTITE!

Dajte im primjer kako čuvati svoje oči, kako se udaljiti iz neprimjerenog razgovora, moliti za one koji psuju, što tražiti u prijateljima, kako izaći iz kina (i tražiti povrat novca!)

Ako je moguće, šaljite ih u škole Bratstva sv. Pija X. Ovdje ne govorim o onima koji odaberu školovati kod kuće i to rade iz dobrih razloga i s uspjehom. Razlog zašto spominjem škole Bratstva je taj što se tamo mogu sklopiti i održavati katolička prijateljstva. Prijatelji možda vama nisu važni, ali oni su jako važni adolescentima. Ako njihovi prijatelji mole i idu na Misu i ispovijed redovito, onda će oni lakše sačuvati vjeru jer na djecu utječe ono što rade njihovi vršnjaci. Oni su u školi karika za ono što se događa i ako ne nađu prijatelje tamo, naći će ih negdje drugdje. Čuvanje vjere mora postati način života za vašu djecu. Oni se upoznaju i druže nakon Mise. Ako odjurite nakon Mise i ne dopustite svojoj djeci da vide svoje prijatelje i druže se u sigurnom okruženju, onda će oni otići u neka druga okruženja.

Otvorite vaš dom njihovim prijateljima. Razgovarajte s njima. Očekujte da se pridruže u vašoj molitvi obiteljske Krunice. Neka vide što

druge katoličke obitelji rade. To utvrđuje da je ono što rade njihovi roditelji ispravno. Ne mogu dovoljno naglasiti važnost ove točke.

Najbolja duhovna zaštita čak i za stariju djecu – naučite ih moliti tri Zdravo Marije ujutro i navečer (na koljenima ili u prostraciji) i nakon svake molite: „Po Bezgrješnom začeću, o Marijo, učini moje tijelo čistim i moju dušu svetom. Sačuvaj me ovoga dana od smrtnoga grijeha“. Gospa uzima ovakvu molitvu ozbiljno i ona nikada neće podbaciti prema osobi koja ju izgovara. Redemptoristi su o tome propovijedali ovdje u misiji u Oxleyu prije kojih 20 godina.

Povedite obitelj na duhovne vježbe. Što prije počnete, to bolje, pogotovo ako vaša djeca moraju ići u sekularne škole. Postavite im ovo pitanje: misliš li da si dovoljno zreo da odeš na duhovne vježbe? Možda neće imati sklonosti za to... a velika je stvar priznati da nisi „zreo“. Ako se od djece očekuje da shvate zamršenost biologije, fizike i povijesti, onda su u usporedbi s time duhovne vježbe sitnica, a tako su korisne za dušu.

Podignite „prikazivanje žrtvi“ na sljedeću razinu. Ohrabrite veći osjećaj za mrtvljenje, trpljenje.

Osigurajte da vaša djeca barem jedanput obave svoje pobožnosti prvih petaka i subota.

Odredite im dužnosti. Stariji neka vode Krunicu, govore nakane, budu kumovi mlađoj djeci, čitaju im priče o svecima i mole večernju molitvu. Čula sam jednom jednog od svojih starijih sinova kako priča s mlađim bratom i kaže... u vrijeme kušnje uhvati se za svoj škapular i moli.

Neka vaša djeca budu unutar Crkve za vrijeme Mise. Nemojte dopustiti da vaš sin tinejdžer drži bebu na rukama izvan Crkve.

Razgovarajte sa svojom starijom djecom o trenutnim problemima u Crkvi. Objasnite mu povijest FSSPX-a i krize u Crkvi. Objasnite mu što je loše u Novus ordu. Ako ste za to, odvedite ih na jednu (takvu misu), sjednite straga i neka sami vide o čemu se radi. To stvarno može utjecati na njih jer im pomaže da razumiju narav krize u Crkvi u jednoj lekciji. Neka vam nabroje ta zastranjenja i zatim razgovarajte o

njima. Nadgledana šok terapija ima svoju ulogu.

Razgovarajte sa svojom djecom i ukažite im povjerenje. Dok odrastaju, žele da im se vjeruje. Kažite im da vjerujete da će učiniti pravu stvar. Čak i ako vas iznevjere, izbjegavajte ljutnju. Reći djetetu da ste razočarani u njega je puno efikasnije nego urlanje.

Fakultet će u svakom slučaju biti najveći izazov. Potpuno su slobodni, imaju pristup alkoholu, možda vozačkoj dozvoli, sve to odjednom. Recite im koja su vaša očekivanja. Nemojte dopustiti da potpuno preuzmu upravljanje. Treba postojati razumno ograničenje izlazaka. Što više idu u svijet, to im treba više ispovijedi i Misa. Još uvijek su pod vašim autoritetom kod kuće.

Kažite im pravila PRIJE nego navrše 18 tako da nema iznenađenja. Nemojte pasti na priče da nakon 18 mogu raditi što god žele, pa makar oni u to vjerovali.

Inzistirajte da razmisle o pozivu. Ohrabrite ih da pokušaju: neka izvide kako to izgleda. Neka provedu na bogosloviji ili u samostanu tjedan dana. Nemojte dopustiti da hodaju s nekatolicima. Divni obraćenici koje imamo u župi više su iznimka nego pravilo.

I ne zaboravite na trik sa zelenim škapularom pod madracem!

Upitala sam svoju odraslu djecu što im je posebno pomoglo sačuvati vjeru u ovom svijetu posebno u tinejdžerskim godinama. Jedna kći je rekla da je to bio zdravi strah da ne razočara svoje roditelje, odnosno znajući što je ispravno i što pogrešno, znala je da bi nas strašno pogodilo da je napustila svoju vjeru, a ona nas nikada nije htjela razočarati ili iznevjeriti. Tko bi htio biti prvi da prekine niz i odvoji se?

Druga kći mi je rekla da joj je najviše pomoglo naše ohrabrivanje da sačuva vjeru uz razumijevanje i razgovore kako znamo da je teško biti različit od druge djece u modernome svijetu (u uobičajenoj katoličkoj školi). Izgleda da je ključno bilo kad sam rekla: „ONI su različiti od nas i oni ne znaju što je ispravno“, a ona je tako shvatila zašto se ne može uklopiti. Možda je još mislila kako nešto s njom nije u redu i da smo mi ti koji imaju problem.

Treća je rekla da joj je bilo lako sačuvati vjeru jer je ona samo slijedila starije i njihov primjer ju je čuvao na pravome putu. Možda možete iz ovoga naučiti koliko je važno reći starijima koliku im je odgovornost dao Bog da pokažu dobar primjer za svoju mlađu braću i sestre. Neke starije sam dovela u red kada sam im pokazala kako moraju biti mentori, kada sam im ukazala kako ih mlađi obožavaju i kako trebam njihovu pomoć da bih te mlađe vodila. Još uvijek to radim... kažem nekom od starijih da poruči nešto mlađima jer znam da će tako poruka biti ozbiljnije prihvaćena.

U stvarnosti će većina obitelji imati neke nesretne slučajeve. Nitko toga neće biti pošteđen usprkos svome trudu. Sigurna sam da je Bog dao majkama koljena tako da ih mogu istrošiti moleći za svoju djecu. A s ružnim, istrošenim, žuljevitim koljenima, veća je vjerojatnost da će ih držati pokrivenima!

Kada bismo imali savršenu djecu, postoji velika šansa da bi naš molitveni život trpio, a križevi su nam poslani da bismo ustrajali u molitvi, a to nitko ne može izbjeći. Čak i dobro dijete može postati lišeno svakoga razuma.

Uvijek zapamtite da je naš Gospodin sam izgubio apostola i da mi ne možemo očekivati da ćemo proći bolje od Učitelja. Ali nemojte gubiti nadu ili se obeshrabriti. Da je Juda došao Gospi, bio bi spašen. Ako odemo našoj Gospi, naša djeca će biti spašena. Djecu ne spašava briga i postoje bezbrojne priče o djeci koja su se vratila vjeri. U svim tim slučajevima, to je bilo zato što je netko molio za njih, obično majka. Ako ne možete s njima pri-čati o Bogu, onda je efikasnije pri-čati s Bogom o njima!

Za majke:

- Počnite posvećivati sebe prije nego što počnete očekivati vašu djecu da vas slijede.

- Imajte povjerenje u Boga i Gospu i neprekidno molite za svoju djecu.

- Upišite ih u misne zaklade. Kaže se da jedna Misa služena za neku osobu

dok je živa za njezinu dušu vrijedna kao tisuću koje se služe nakon smrti. Redovito dajte služiti Mise za svoju djecu.

- Idite na duhovne obnove svake dvije godine čim vam dužnosti vašeg staleža to dopuste.

- Priključite se trećem redu FSSPX-a.

- Budite vjerni svome razmatranju i čitanju duhovnoga štiva.

- Neka vas djeca vide na koljenima u molitvi.

- Često molite strelovite molitve.

- Idite svakodnevno na Misu kad god je moguće, ali nemojte zanemariti svoje dužnosti.

- Na naravnoj razini, neka vaša djeca znaju da ih volite. Što su starija to je važnije razgovarati s njima i steći njihovo povjerenje. Milost se gradi na naravi.

Vrijeme za najjaču molitvu je kada postoji poziv u obitelji. Majka jedne časne mi je rekla da se radi o „duši za dušu“. Kada obitelj ima poziv, đavao će se potruditi uništiti drugu dušu u toj obitelji. Poznajem brojne obitelji gdje su brat ili sestra izgubili vjeru ubrzo nakon što je obitelj blagoslovljena pozivom.

Isto tako, za one koji su imali poziv, ali su ga napustili, pad je često nagao i težak. Upozorite svoju djecu na to, tako da se mogu pažljivije promatrati. Čak i ako vaše dijete padne teško i naglo, kada se oporavi može odskočiti više nego što ste očekivali. Što jače udare, to će se više odraziti! Glavno je da majke nikada ne odustanu i da se ne predaju.

Molim peto radosno otajstvo Krunice s velikom nadom „pronalaska našeg Gospodina u hramu“. Kada je Gospa izgubila našega Gospodina, ona je molila i molila i trpjela, ali ga je na kraju našla u hramu. Kada izgubimo dijete ili vidimo da dijete gubi vjeru, onda moramo slijediti isti primjer, moliti i moliti i moliti dok ne nađemo to dijete u hramu. Duše naše djece spašavaju se molitvom, ne brigom i stresom. Imajte povjerenja u našu Gospu, posvetite joj svoju djecu u njihovoj ranoj dobi i zatim molite i ufajte se dok ih odgajate u modernome svijetu.

Živjeti za Nebo po uzoru svete Obitelji

Na prvu nedjelju nakon Bogojavljenja slavimo blagdan svete obitelji – Isusa, Marije i Josipa. Sveta obitelj obuhvaća ove tri osobe – u središtu je božansko dijete Isus, a uz njega njegova majka i njegov poočim, sv. Josip, kojega je Bog postavio da ima ulogu njegova zemaljskog oca, da se brine za svetu obitelj. Svaka obitelj kao pojam sastoji se od ta tri člana – roditelja (oca, majke) i njihova potomstva. A obitelj kao zajednica života proizlazi iz ženidbe, odnosno braka i pokušat ćemo zato promotriti nekoliko najvažnijih obilježja ovoga sakramenta, životne stvarnosti.

Već u raju zemaljskom Bog je ustanovio ženidbu kao naravnu ustanovu, kada je stvorio Adama i Evu. Od prvoga ljudskoga para poteći će cijelo ljudsko potomstvo i tu nalazimo prvi i najvažniji cilj ili svrhu ženidbe, a to je **rađanje i odgajanje potomstva**. To je ono specifično što obilježava ženidbu. Bog je čovjeku dao spolnu moć čija je svrha da donosi potomstvo i ta sposobnost morala je imati okvir, ustanovu u kojoj će se ostvarivati, a to je upravo ženidba, životna zajednica između muškarca i žene po kojoj oni postaju jedno. Time dolazimo i do druge svrhe ženidbe, a to je **zajedništvo života**, uzajamna pomoć između bračnih drugova u ostvarivanju svojih bračnih i staleških obveza. To je pojam ženidbe prema katoličkom nauku koji moramo razlikovati od iskrivljenih pojmova koji se danas nastoje promicati na teološkom području unutar Crkve. Trebamo dobro razlikovati ciljeve ženidbe i njihovu hijerarhiju jer moderna teologija pravi konfuziju u pojmu ženidbe i izokreće poredak

ciljeva.

U konstituciji Drugoga vatikanskoga sabora Gaudium et spes, br. 48, nalazimo nejasan izričaj gdje se ne razlikuje hijerarhija ciljeva, nego se stvara dojam da je poredak obrnut: ženidba i bračna ljubav su usmjereni i nalaze svoju krunu u rađanju i odgajanju potomstva. Dok stari Zakonik kanonskoga prava jasno razlikuje te svrhe ženidbe po njihovoj hijerarhiji, novi zakonik to ne čini (kan. 1055) i navodi ciljeve ženidbe po obrnutom poretku[1]. No, svaku stvar definiramo prema onome što je za nju specifično, po čemu se ona razlikuje od drugih stvari. Čovjek nije čovjek po tome što je živo biće jer su i životinje živa bića, nego je on čovjek po tome što ima dušu, razum i druge duševne moći. Po tome se on razlikuje od svega stvorenoga i to ga eminentno određuje kao čovjeka. Isto tako ženidbu određuje ne zajednički način života jer je to općeniti pojam, nego upravo usmjerenost na rađanje i odgajanje potomstva.

Zašto je taj teoretski dio bitan? Zato što uvijek naše djelovanje i naš život proizlaze iz onoga što vjerujemo, kakvi su naši stavovi. Praksa uvijek proizlazi iz teorije i zato je važno da dobro poznajemo točan pojam kako katolički nauk definira ženidbu jer to ima svoje implikacije u stvarnosti. Ako su bračni drugovi svjesni da je rađanje i odgajanje potomstva prvi cilj ženidbe, onda će to postaviti kao prioritet svoga bračnoga života, ako pak misle da je njihovo osobno dobro kao jedan subjektivni pojam prvo, onda će to staviti na prvo mjesto, a potomstvo na drugo. Bog je odmah na početku stvaranja stavio pred čovjeka nalog: rađajte se i množite, napučite zemlju i sebi je podvrgnite (Post 1, 28). Bog želi da ljudski rod bude mnogobrojan zato što je, kako kaže sv. Irenej: „živi čovjek slava Božja“. Bog je zato stvorio cijeli svijet da bi se umnožila njegova slava i zato on želi da što veći broj ljudi njega slavi, da uživa zajedništvo njegova božanskog života u ljubavi. Želi da što više ljudskih duša postane stanovnicima neba, da bi uživalo zajedno s njime njegovu slavu, da bi ušlo u blaženo zajedništvo svetih. I zato se čovjek rađa na zemlji, da bi došao u nebo i da bi ondje Boga slavio. Bog želi da se zajedništvo svetih umnoži što je više moguće i da muškarac i žena u svom poslanju donoseći na svijet novi život u braku sudjeluju u tom Božjem pozivu, na njega se odazivaju i ostvaruju ga.

Da bi se taj poziv mogao ostvariti, nije dovoljno samo donijeti na svijet novi život, potomstvo, nego ga je potrebno i odgajati. Da bismo došli u nebo, nije dovoljno roditi se, biti kršten, nego treba u Božjoj milosti koju primamo u krštenju ustrajati, sačuvati je za vječni život. Da bismo to mogli, da bi naša djeca mogla to ostvariti potreban je odgoj zato što na našem životnom putu prijete brojne opasnosti koje žele ugroziti taj dar božanskoga života.

Sv. Ivan ap. svjedoči nam, upozorava nas da je cijeli svijet pod vlašću zloga (1 Iv 5, 19). Đavao zavodi čovjeka na grijeh i u tome nažalost postiže velike uspjehe te čovjek stupa putem bezakonja. Svuda prijete opasnosti za naš kršćanski život – vjeru, čistoću srca i trebamo se dobro opremiti, zaštiti, oboružati milosnim sredstvima da bismo taj božanski dar mogli sačuvati. Zato je posebna, iznimna uloga roditelja da tu zaštitu osiguraju svojoj djeci, da im osiguraju dobar, zdravi, katolički odgoj. Nažalost, ono što susrećemo u današnjem svijetu, u našoj okolini nije dobro okružje za odrastanje naše djece. Naše škole – javne škole – vrve nemoralom i lošim primjerima i tu će naša djeca ponajprije susresti ono što ne valja, što udaljava od vjere, što vodi u grijeh i propast – prostote, nečistoću, nemoral, relativizam. Jedan obraćeni sotonist – koji je dobro upoznao snagu zla i zavodljivost đavla, govori da je slati djecu u javne škole kao da ih šaljemo na đavlov teren, u njegovo dvorište. Taj isti čovjek svjedoči da je već s 13 ili 14 godina bio iniciran u magiju i da je ubrzo postao član sotonističke sljedbe. A naše škole su preplavljene nemoralom – nečistim razgovorima, filmovima, psovkama, alkoholom, drogom i doista treba jedno čudo da se djeca koja se s time susreću ne zaraze tim duhom.

I zato trebamo, dragi vjernici, dragi roditelji, poduzeti sve, koliko god je

u našoj moći i odgovornosti da stvorimo zdravo katoličko okružje za našu djecu. Brojni tradicionalni vjernici, roditelji, poduzimaju doista zadivljujuće napore i žrtve da bi to ostvarili jer su svjesni velike odgovornosti koja im je dana za njihovu djecu. Šalju svoju djecu u tradicionalne škole koje vodi naše Bratstvo ili ih školuju sami kod kuće. Naše mogućnosti ovdje u Hrvatskoj su ograničene i možda nemamo na raspolaganju sredstva koja imaju vjernici u drugim zemljama, ali ako molimo Gospodina da nam pomogne u ostvarenju toga toliko važnoga cilja, on će sasvim sigurno providjeti putove i načine kako ga možemo ostvariti, što trebamo poduzeti da bismo sačuvali vjeru kod naše djece. Jer Gospodin želi da očuvamo vjernost, želi da dođemo do spasenja, vječnoga života – zato nas je on i stvorio da bismo mogli postati dionicima njegove nebeske slave. Molimo zato svetu obitelj na tu nakanu, za nas same – dragi roditelji, da vam dade milost da možemo prepoznati ono što Gospodin od nas traži, što trebamo poduzeti da bismo ostvarili naše poslanje da odgajamo, da vodimo duše naše djece prema nebu. Utecimo se pomoći i zaštiti svete obitelji – Isusa, Marije i Josipa. Neka nam oni podare pravo nadahnuće da bismo se što više mogli suobličavati njihovu uzoru. Da bismo nasljedovali njihove kreposti, da bi naše obitelji bile mjesta u kojima će što više dolaziti do izražaja svetost Isusa, Marije i Josipa, da bismo imali svete, zauzete kršćanske očeve i majke, da bi naša djeca mogla savršeno ostvarivati Božju volju po uzoru na božansko dijete Isusa. Neka nas njihova zaštita trajno prati da bi naše obitelji postale svete po uzoru na svetu obitelj i da bi mogle hoditi ovom zemljom sigurnim putem prema nebu, prema blaženom zajedništvu života sa svetom obitelji u vječnosti. Amen.

[1] „Ženidbeni savez, kojim muška osoba i ženska osoba međusobno uspostavljaju zajednicu svega života po svojoj naravi usmjerenu k dobru ženidbenih drugova te k rađanju i odgajanju potomstva, Krist Gospodin uzdigao je među krštenima na dostojanstvo sakramenta." (ZKP 1983., kan 1055)

p. Marko Tilošanec

Propovijed održana na blagdan svete Obitelji, 7. siječnja 2018.

Važnost dobrog odgoja i slabosti naše djece

Sljedeći tekst sadrži predavanje časnih sestara dominikanki iz Post Fallsa u Idahu (SAD).

U prvom dijelu ovoga predavanja časne sestre ističu važnost dobrog odgoja i pogreške (grijehe) svojih učenika koji mogu osujetiti proces učenja, kao i ozbiljne posljedice tih nepopravljenih poroka u kasnijem životu. Sestre lociraju uzroke problema i daju roditeljima i učiteljima konkretna sredstva.

Drugi dio naglašava utjecaj televizije i kako je najbolje suzbiti utjecaj koji ona ima na djecu kao i na mlade. Zaključak daje upute koje mogu pomoći roditeljima u borbi protiv slobodarstva današnjega društva. Tu se naglašava važnost suradnje između učitelja i roditelja.

Dragi roditelji naših učenika!
Vrlo je važno da održimo susret s vama da bismo razjasnili neke stvari: a to razjašnjenje potrebno je da bismo uspjeli u poslanju odgoja vaše djece. Postoje mnoge teme o kojima bi bilo zanimljivo razmisliti... Primjeri tih budućih tema su sama naša poduka, što zahtijevamo od vaše djece, autoritet i disciplina i točno poslanje žene. Zaista je potrebno da budemo svjesni posebnoga poslanja žene kao supruge i majke i što je sve uključeno u to poslanje; od kreposti koje treba razviti, do prikladnoga ženstvenog odijevanja, koje nije nevažno, kako

mnogi misle. Upravo suprotno, ženstveno odijevanje djeluje na posvećenje žena, bez obzira što naš suvremeni svijet mislio o tome. Naš moderni svijet žestoko pokušava navesti ženu na grijeh, učiniti od nje vulgarni predmet požude, ukrasti joj njezine majčinske instinkte, učiniti da ona izgubi pojam o svom svetom i plemenitom djelovanju kao majke, nositeljice života...

Morale smo odabrati između svih tih tema jednu za koju nam se činilo da ima apsolutni prioritet pred drugima, možda stoga što je najopširnija i obuhvaća sve druge: tako smo se odlučili danas vam govoriti o školovanju i odgoju vaše djece.

Budući da smo učiteljski red sestara dominikanki, naš zadatak sastoji se u podučavanju vaše djece, ali ne samo obogaćivanju njihova razuma velikom količinom intelektualnoga znanja, već odgajanju kroz i preko poduke. Odgojiti (na latinskom educere = ducere ex = izvesti iz) znači izvesti djecu iz neznanja i slabosti, iz njihovih loših sklonosti. A tu je stvarno značenje riječi „voditi“, što znači prakticirati autoritet, autoritet koji je Bog želio, koji je Bog dao kao prvo roditeljima, a zatim učiteljima, u svrhu odgoja i školovanja. Zanemariti upotrebu tog autoriteta je grijeh izdaje. Vaša je sveta dužnost i naša je sveta dužnost odgojiti djecu koju nam je povjerio Bog, što znači koristiti tu moć i autoritet koji je naš po Božjoj volji i Njegovoj milosti. Taj nam je autoritet dan da bismo oslobodili našu djecu, da bismo ih oslobodili spona njihova neznanja i slabosti od tiranije njihovih strasti i pričvrstili ih za istinu, za dobro, za lijepo.

Kada se dijete rodi, ono je daleko od odrasle, zrele osobe. Dijete ne posjeduje racionalno znanje o dobrome, o istinitome, o lijepome; ono nema urođene misli. Um mladoga djeteta je stranica na koju još ništa nije bilo ispisano, na koju će tek biti utisnute sve slike i ideje o onome s čime će se susretati iz sata u sat, od kolijevke do groba. Duša djeteta je sada nova, posve prijemljiva i lako prima dojmove. Tako da sve što mu se prikazuje u domu, sve što se poduzima za buđenje njegova uma i njegova pamćenja, značit će za njega ili sigurnost, spokoj, red, ljepotu ili neurednost, nemarnost, zbrku. Svaki događaj što dijete vidi, čuje, prima, vodit će ga do kreposti ili poroka, velikodušnosti ili zlobe, do svijesti o

njegovoj dužnosti ili do kukavičluka.

Stoga, što će to dijete postati? Sve ovisi o odgoju koji prima. Sve ovisi o tome što ga se uči i što zahtijevaju oni (roditelji i učitelji) koji su primili tu svetu misiju odgoja, misiju da stvore od njega zrelu, uravnoteženu odraslu osobu, odnosno onoga tko će uvijek biti sposoban odabrati ono što je dobro, onoga tko će uvijek biti spreman djelovati prema onome što zna da je ispravno.

Jer čovjek je slobodno stvorenje, što znači da može birati, da ima moć nad izborom koji čini i stoga da je odgovoran za svoje odluke. Za razliku od stvorenja bez razuma (biljaka, ptica, zvijezdi) koja djeluju automatski i slijepo kako je za njih dobro, duševna su bića (anđeli i ljudi) primila tu tajanstvenu moć izbora. A ta moć nam je dana ne zato da bismo radili što nam je privlačno, što nam se sviđa, već ono što je dobro. Ta sloboda izbora je sloboda stvorenja; ona mora biti u službi svrhe zbog koje smo stvoreni: odnosno da upoznamo Boga, ljubimo ga i služimo mu na ovome svijetu da bismo bili sretni s Njime zauvijek u budućemu.

To nije apsolutna sloboda: mi nismo slobodni da bismo bili slobodni, da bismo radili što želimo, mi smo slobodni da se oslobodimo od naših strasti, od naših požuda, od zla i grijeha, od neznanja i zablude... i da postanemo prava Božja djeca. Slobodan čovjek je onaj čovjek koji donosi svoje odluke u skladu sa svrhom za koju je stvoren i koji se u skladu s time oslobađa od onoga za što nije stvoren. Slobodan čovjek je onaj koji je oslobođen od svega što je u suprotnosti s njegovim pozivom djeteta Božjega, baštinika Kristova, stanovnika Neba.

Nikada ne možemo dovoljno inzistirati na ovome: „*Nije dovoljno da čovjek samo postoji i da djeluje instinktivno da bi bio dobar. Čovjek nije životinja. On je obdaren sposobnošću, svjetlom, svojim razumom; tako je on slobodan, odnosno ima sposobnost brinuti se za sebe i imati moć nad svojom voljom i strastima. Ispravna upotreba slobode u skladu s božanskim zakonom, naravnim zakonom i objavljenim zakonom, je ono što će ga učiniti dobrim.“* (R. P. Calmel)

No postoji još jedna vrlo važna istina koju moramo imati na umu kada želimo govoriti o odgoju. Naša ljudska narav, narav svakoga čovjeka koji dolazi na ovaj svijet od pada Adama i Eve, osim Presvete Djevice Marije, nije više nenarušena, uravnotežena narav podložna Bogu. Ljudska narav koju smo svi mi, osim Gospe, naslijedili od Adama, je ranjena narav, iskvarena, pala narav, *„čija volja nije više usmjerena prema Bogu, već je usmjerena na sebe i stoga sebična; narav čija stremljenja i strasti više nisu usklađene s razumom, nego je putena i tupa, prožeta sebičnošću volje.“* (R. P. Calmel)

Sv. Toma Akvinski je napisao: „*Po grijehu naših prvih roditelja, sve sposobnosti duše izgubile su svoj red po kome su bile prirodno usmjerene prema kreposti. Taj nedostatak zove se ranjenost naravi. Ponajprije je razum, u kojemu prebiva razboritost, lišen svoje usmjerenosti prema istini te je u njemu rana neznanja. Kao drugo, volja je lišena svoje usmjerenosti na dobro te se u njoj nalazi rana zloće. Kao treće je osjetna težnja lišena svoje sklonosti prema naporu i tu je rana slabosti. Četvrto, ukoliko je narav lišena toga*

da je usmjerenost na ugodu obuzdana razumom, tu je rana požude.“

Sv. Toma dodaje: „*Te četiri rane: neznanje, zloba, slabost i požuda, nanesene su cijeloj ljudskoj naravi samo kao posljedica grijeha naših prvih roditelja. Ali budući da je sklonost dobru umanjena u svakom pojedincu i zbog njihovih vlastitih grijeha, te četiri rane su također i rezultat drugih grijeha, jer se kroz grijeh pomućuje razum, posebno u praktičnim stvarima, volja otvrdnjuje prema zlu, dobra djela postaju sve teža, a požuda sve žešća.“*

Ali tu ranjenu narav otkupio je Krist. Stoga od istočnoga grijeha milost ne samo da podiže, nego i liječi. U Kristu smo otkupljeni, njegovim smo ranama izliječeni i pozvani na svetost po našemu suobličenju Kristu raspetome koji se prikazuje u žrtvi. Nadalje, milost čini našu narav da sudjeluje u božanskoj naravi i tako je podiže: a budući da je naša ljudska narav ranjena, milost tu narav također liječi.

Budući da je ljudska narav ranjena u svakome čovjeku, u svoj našoj djeci, koliko god ona bila draga, odgoj mora težiti iscjeljenju, ispravljanju, pročišćenju stremljenja naše duše, s milošću Isusa Krista, s autoritetom koji se usudi zapovijedati i koristiti kazne kada ona odbiju slušati. Krštenje nas čisti od istočnoga grijeha, ali u nama ostaju četiri rane: neznanje, zloća, slabost i požuda. Milost koju nam krštenje daje čini nas djecom Božjom u Kristu Isusu i po Kristu Isusu. Ta milost nas usklađuje s Kristom, tražeći od nas da umiremo na križu svakodnevnim mrtvljenjem da bismo živjeli novim životom.

Sv. Pavao nam kaže: „*Jer koji umrijesmo grijehu, kako ćemo još živjeti u njemu? Ili zar ne znate, da smo svi mi, koji smo kršteni u Kristu Isusu, u smrt njegovu kršteni? S njim smo dakle pokopani krštenjem u smrt, da kao što uskrsnu Krist od mrtvih slavom Očevom, tako i mi u novom životu da hodimo. Jer kad smo s njim najbliže združeni sličnošću smrti njegove, bit ćemo i uskrsnućem; znajući ovo, da je stari naš čovjek raspet s njime,“ ... ove su riječi vrlo snažne: „...da se uništi grešno tijelo, te mi ne robujemo grijehu.“* (Rim 6, 2-6). I još: „*Ako dakle uskrsnuste s Kristom (po krštenju), tražite ono, što je gore, gdje Krist sjedi s desne strane Boga! Težite za onim, što je gore, a ne što je na zemlji! Jer umrijeste, i vaš je*

život skriven s Kristom u Bogu.“ (Kol 3,1-3).

Ta smrt o kojoj govori sv. Pavao u mnogim svojim poslanicama nije ništa drugo doli nužno kršćansko mrtvljenje, usmrćivanje naših zlih sklonosti, naše oholosti, sebičnosti, lijenosti, naše senzualnosti. Ta smrt nije ništa drugo doli svakodnevno odricanje koje naš Gospodin traži od onih koji žele biti spašeni. „*Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom“*. Neka se odriče sebe sva-koga dana, od kolijevke, ranoga djetinjstva pa do groba.

Nismo dovoljno svjesni kako smo sve od istočnoga grijeha svi skrenuli s puta i da su naše urođene težnje loše. Sva naša djeca sklona su zlu po svojoj ranjenoj naravi. Stoga djelo odgoja, da bi on bio razuman i plodonosan, mora uzeti u obzir to stanje njihove naravi. A on će se sastojati ne samo od prosvjećivanja, pokazivanja puta, nego moramo također podučavati odricanje od svih zlih sklonosti naravi, ispravljati to izvorno krivo usmjerenje tako da malo po malo njihov razum, rasvijetljen vjerom, počne upravljati njihovim strastima, tako da malo po malo nauče uvijek odabrati dobro.

Nameće se zato prvi konkretan zaključak: težnje naše djece nisu prirodno dobre. Upravo suprotno, prisjetimo se one četiri rane na njihovoj duši: neznanje, zloća, slabost, požuda. Njihove strasti su bezakonite, životinjske, njihove želje guraju ih u grijeh. Bilo bi glupo i kriminalno da ih pokušavaju uvijek zadovoljiti. Krivi smo ako slušamo sve molbe koje djeca iskazuju, sve želje koje izgovaraju, od toga da čitav dan jedu kekse do svih mušica njihove sebičnosti ili taštine. Dopuštajući im da upravljaju nama, umjesto da mi budemo dovoljno čvrsti da upravljamo njima, od njih radimo čudovišta sebičnosti, lijenosti i senzualnosti. A to je vrlo ozbiljno. Dajući im da sami odlučuju za sebe, umjesto da imamo hrabrosti mi zahtijevati od njih, sve ih više vežemo u ropstvo njihovim strastima. A umjesto da im pomognemo da osvoje svoju slobodu, umjesto da ih naučimo kako izabrati dobro, misleći da ih usrećujemo, u stvarnosti razvijamo sve više njihove strasti, jer naše je tijelo tako napravljeno da što više dobije, to više želi.

Vi, roditelji, primili ste od Boga poslanje da odgojite svoju djecu. Tako da je vaša prva dužnost

uskladiti odgoj koji im dajete sa svrhom zbog koje ste ih primili od Gospodina. A pred Gospodinom ćete odgovarat za primjenu ili neprimjenu autoriteta koji vam je Gospodina dao da budete njihovi vođe, očevi, učitelji svoje djece.

Dakle, to je ono što često vidimo – i prečesto – s mnogim našim učenicima... Želimo razgovarati s vama o nekoliko problema jer moramo otkriti određene nepodobnosti njihova odgoja da bismo bolje ujedinili svoje napore za njihovo posvećenje. Učinilo nam se da postoji šest vidika koje moramo istaknuti.

1. Nevjerojatna pohlepa skoro sve djece

Ako ih pripremljeni obrok ne zadovoljava, ona ga kritiziraju, odbijaju jesti, ponekad se izvlače laganjem, tvrdeći da nisu gladna. Ali sljedećeg dana se pobjedonosno vraćaju: „*Mama mi to više neće spremiti za jelo*“. S jedne strane su neljubazni i nezahvalni prema svojim roditeljima ili prema nama kada se žale što im dajemo, a s druge strane su proždrljivi, hiroviti, ćudljivi i buntovni i žele jesti samo ono što im se sviđa. Ako žele jesti bombone ili kekse, samo moraju tražiti i dobit će ih. Ali mi ne smijemo udovoljavati njihovim životinjskim instinktima! Oni ionako jedu previše šećera, a to je loše za njihovo zdravlje. Ako pojedu dva-tri keksa na dan, u redu... ali koliko ih neki od njih jede svaki dan? Ako vi sami mudro ne usmjeravate dječje prehrambene navike, nikada nećete naučiti svoju djecu ispravno jesti. Ako su žedni, normalno im je da isti tren idu piti, čak i usred sata. Što rade kod kuće? Mi to ne znamo. Ali naša djeca nisu životinje. Moramo ih naučiti kontroli, da ovladaju svojom gladi i žeđi. Ne smijemo im dopustiti da jedu između obroka, svaki puta kada ih privlači neki keks ili slatkiš.

2. Njihova zapanjujuća hirovitost

Ako im se ne ide u školu, bijesne dok mama ne popusti: „*U redu, vrati se u auto i idemo kući*“. Ako ih malo boli trbuh ili glava ili su lagano prehlađeni, to nije razlog da ne idu u školu. Postoji previše izostanaka zbog nedovoljnih razloga, a lako je primijetiti kako mnogo izostanaka utječe na rezultate testova ili ispita.

3. Sebične navike

Teško je pobuditi njihovu velikodušnost. To malo što ih tražimo da rade kućanske poslove... oni ih pokušavaju izbjeći tako što vuku svoje noge po podu i ne vide da nešto nije u redu s takvim stavom. Kao da nisu navikli razmišljati o drugima ili pomagati. Da su velikodušniji i da imaju više ljubavi, imali bi neke ideje ili bi nešto inicirali. Među njima jednostavno nedostaje kršćanske ljubavi. Ne zaboravljaju na sebe da bi mislili na druge. Oni žele to što žele za sebe. Ako im netko ugađa, onda su s njim prijatelji, a ako im ne ugađa, onda ga odbacuju, loše se odnose prema njemu, naizgled bez ikakve grižnje savjesti.

4. Nedovoljno razumijevanje dužnosti svoga staleža

Ne osjećaju se obveznima ozbiljno izvršavati svoje dužnosti. Često loše odrađuju obaveze za školu, lekcije nauče na pola i pišu neuredno. Letargični su, nedostaje im energije i volje, čak i prije nego se od njih traži neki napor. A što da kažemo o vikendima... ponedjeljkom ujutro kao da su se vratili s cjelomjesečnoga provoda. Neki se vraćaju iscrpljeni umjesto odmoreni i spremni za posao. Pogledajte što rade vikendom. Trebali bi se naspavati, učiti, čitati, trebali bi šetati, voziti bicikl i pomoći u kući.

5. Nedostatak ulaganja napora, nedostatak duha žrtve, odricanja

Naša djeca prečesto su robovi svoje vlastite sebičnosti, svoje osjetljivosti i, moramo to nazvati pravim imenom, radi se jednostavno o njihovoj pohlepi. Stoga kada ih pokušavamo ohrabriti da se potrude, da prikazuju žrtvice za spasenje svoje duše, oni u nas bulje širom raširenih očiju, kao da govorimo stranim jezikom. Ali to je jezik njihova krštenja, našega krštenja. Katolik se ne može spasiti ako ne pomaže drugima, svojim svakodnevnim molitvama i svojim svakodnevnim žrtvama, za obraćenje grešnika. Svi katolici moraju biti misionari svojim molitvama i mrtvljenjem za spasenje duša.

6. Neporecivo postojanje duha taštine

Imamo mnoge primjere. Npr., nema razloga da djevojke svakoga dana mijenjaju suknje, osim da pokazuju svoju garderobu. Puštaju nokte kao vještice pa ih onda lakiraju. Nose

šminku već s jedanaest godina. A što je to ako nije obožavanje tijela, klanjanje tijelu? Posljedice su ozbiljne: *„Jer ako živite po tijelu, umrijet ćete”*, piše sv. Pavao. Ako ne reagiramo, i mi i vi, vi s nama, vi prije nas, ako dopustimo da se naša djeca podaju instinktima svojih hirovitih strasti, spremamo im nesreću. Kada uvijek dajemo svojoj djeci hranu koju žele ili preferiraju, razvijamo njihovu senzualnost. A onda se kasnije, u adolescenciji, neće moći braniti od napasti protiv čistoće. Njihovo sebično, pohlepno, senzualno tijelo tražit će zadovoljenje svojih nižih instinkta, a budući da se nikada nisu naučili boriti protiv tih tjelesnih apetita, adolescenti će biti poraženi u vrijeme snažnih napada tijela.

Ako ćemo slušati našu djecu, ako ćemo im dopuštati da rade što god žele, ako ćemo stalno udovoljavati njihovim željama, tako ćemo ohrabrivati njihovu sebičnost. Ne tražeći od njih trud i žrtvu, pripremamo ih za velike neuspjehe. Lažemo djeci kada im dajemo lažnu sliku da je život lagan, a da je ugoda svrha života. Uz to ne razvijamo u njima dobre kvalitete snage, ustrajnost u naporima, zaboravljanje sebe radi drugih. Te kvalitete su prijeko potrebne za kršćanski život. Kako će današnje sebične djevojčice biti junačke majke sutrašnje obitelji? Jer i očevi i majke moraju biti junaci da bi ostali vjerni Gospodinu usred poganstva u kome živimo. Sakrament ženidbe nikada ne može nadoknaditi odgoj koji je zatajio. Budući supružnici moraju od najranije dobi prakticirati te ponizne kućanske kreposti u kojima se sastoji svetost žene: samoodricanje, žrtva, privrženost, podložnost, poslušnost, čistoća, neprestane obveze. A kako bi zvanja mogla cvjetati u našim obiteljima ako djeca ne vide kako kreposti našega Gospodina sjaje u njihovu domu na vrlo konkretan način: ako ih ne naučimo da nasljeduju našega Gospodina Isusa Krista, odričući se vlastitih želja, svoga sebeljublja i svoje vlastite volje? Naše molitve ne vrijede ništa ako nas ne vode nasljedovanju našega Gospodina, Njegovih kreposti, Njegove apsolutne posvećenosti slavi Oca i spasenju Njegove braće! Zbog slabosti popuštanja djeci radimo na uništenju njihove osobnosti. I nikada nećemo to moći nadoknaditi ili ćemo to moći samo uz cijenu velikoga junaštva, tako velikoga da samo nekolicina u tome uspijeva.

Međutim, većina tih uništenih osobnosti postaju neodlučni ljudi, žrtve svojih suprotstavljenih strasti, imaju živčane slomove ili komplekse, nisu sposobni donositi odluke... Odgoj koji je preslab zatvara vrata veličini, plemenitosti, velikodušnosti, svetosti... Osim ako uzori iz snova nisu TV zvijezde? Sigurna sam da ćete

mi odgovoriti: „*O, ne, majko, nikada!*“ Stvarno, nikada? A zašto onda mnoge od vaših kćeri provode sate i sate pred televizorom? Mislite da je to bezazleno?

- Televizija je smrtonosni otrov za njihove duše i to je najozbiljnija stvar.

- Televizija je smrtonosni otrov za njihov svijet, i to je vrlo ozbiljno.

- Televizija je smrtonosni otrov za njihovo učenje, i to je nešto vrlo ozbiljno.

- Televizija je smrtonosni otrov za vaš obiteljski život, opet nešto vrlo ozbiljno.

TELEVIZIJA: Smrtonosan otrov za duše vaše djece

Često je jedan televizijski program dovoljan da gurne mlade u smrtni grijeh. Dopuštajući svojoj djeci da sjede pred televizorom, dovodite ih u skoro sigurnu opasnost ubijanja nadnaravnoga života njihove duše. Ne postoji bezazleni televizijski program. Nečistoća, ružnoća i vulgarnost napadaju njihove oči, njihova osjetila, njihovu maštu i prljaju njihovu dušu. To se ne može izbjeći. Nitko od vas ne bi niti sanjao dovesti u opasnost živote svoje djece tako da ih, npr., usred noći stavi nasred autoputa, tako da budu pregažena. Stavljanje djece pred televizor je još gore. (A to isto vrijedi za slušanje radija, rock-glazbe ili ostale suvremene glazbe). Vi ugrožavate nadnaravni život svoje djece koji je neizmjerno dragocjeniji od njihova tjelesnoga života. Koja odgovornost pred Gospodinom!

TELEVIZIJA: Smrtonosan otrov za umove vaše djece

Gledanje televizije ne zahtijeva baš nikakav trud. Pred televizorom ljudi su pasivni, odnosno primaju ono što im se predstavlja, a da ne ulažu nikakav napor za razmišljanje. Oni ugodno i lijeno sjede na kauču, s grickalicama na stolu, zašto ne? A tako, sve na dohvat ruke, oni gutaju i gutaju sve što televizija prikazuje, a da njihovi umovi nemaju vremena pa čak ni mogućnosti reagirati. Slike udaraju na maštu i ostavljaju svoj trag na umu gdje uništavaju svaki osobni život, svaku osobnu misao ili reakciju. Televizija stvara milijune ljudi koji ne razmišljaju, koji više nisu svoji. Svi su oni slični, svi zaslijepljeni iluzijom da puno znaju. I tako vijesti zamjenjuju kulturu, javno mišljenje lišava ih toga da sami za sebe misle i zamjenjuje Božji sud, čak ih ni glupost televizijskih emisija ne budi iz apatije, iz ravnodušnosti njihovih mozgova pod anestezijom. Međutim, osobno promišljanje je tako važno. Ono je nužno za naš nadnaravni život. Mi nećemo automatski biti spašeni. Mi ne možemo biti spašeni bez svladavanja naše slobode prosudbe i odabira, bez donošenja odluke za Gospodina, bez obzira na prepreke i zamke koje dolaze iz svijeta, od đavla ili naših vlastitih strasti. Televizija nas sprječava da postignemo tu unutrašnju slobodu prosudbe, bez koje nikada nećemo moći istinski biti ljudske osobe.

TELEVIZIJA: Smrtonosni otrov za učenje vaše djece

Tražite intelektualni napor od djece koja gledaju televiziju... i nećete dobiti odgovor. Ta djeca se, kao prvo, ne mogu koncentrirati i ne mogu biti pažljiva, što je izravna posljedica gledanja televizije. Ona su nestabilna, površna, nesposobna za duži intelektualni napor i razumno argumentiranje. Uz to, učenje i intelektualni napori izgubili su za njih svaku dopadnost – sve im je tako mučno! S televizijom, samo ju trebaju upaliti i ... cijeli svijet im je pred očima! Ti su gledatelji televizije pod iluzijom misleći da znaju mnogo. Štoviše, njihovi interesi postaju toliko površni koliko i programi koje gledaju. Zato neka djeca, čak i neka od deset ili dvanaest godina, toliko brinu o svom izgledu, zato se šminkaju, itd. Neke dvanaestogodišnjakinje izgledaju kao šesnaestogodišnjakinje. Sramota

je da gube nevinost i jednostavnost svoje dobi.

A kada taj umjetni svijet televizije, taj svijet grijeha, ružnoće i idiotizma zarobi njihove umove i srca, napravljena je nepopravljiva šteta. Njihove umove i srca ne može više dotaknuti jezik vjere i odgoja. I sav vaš trud, svi vaši napori ostaju bez ploda. Nemojte misliti da je prisustvovanje na nedjeljnoj Misi dovoljno za spasenje vaše djece. Nego postavite da sve bude usmjereno Misi, Isusu Kristu i Njegovoj ljubavi. Ako ne budete, u vašem je životu laž. Uvijek je bilo nužno da se kršćanin odijeli od ovoga svijeta: ,,*U svijetu ste, ali niste od svijeta*", kaže nam Isus. To znači da vaše ponašanje mora biti drugačije od onoga kako se svijet ponaša. Bilo bi predugo citirati sv. Pavla, ali pročitajte ponovno njegove poslanice. U svima nalaže svojim vjernicima da napuste poganske običaje i usmjerava ih na kršćanski način življenja. I ide u detalje. Ne kaže im: „*Dovoljno je da idete nedjeljom na Misu i izmolite svoje jutarnje i večernje molitve*“. On im svima kaže da svrgnu idole da bi uspostavili kršćanski grad. Današnji idoli više nisu Zeus ili Venera. Današnji idoli su televizija, pjevači, sportaši, rock-glazbenici, filmovi. Moramo biti čvrsti prema tim idolima kao što su prvi kršćani bili prema svojim lažnim bogovima. Što je zajedničko svjetlu i tami? Ništa.

TELEVIZIJA: Smrtonosan otrov za vaš obiteljski život

Vaši domovi moraju biti svetišta gdje se Gospodin časti, ljubi, gdje mu se služi, gdje roditelji budno bdiju nad odgojem svoje djece. Što televizor radi u njihovu središtu? On razbija obiteljski život. On sprječava oca ili majku da priča, ispravlja, savjetuje, ohrabruje. Televizija je stranac koji ima počasno mjesto u domu, mjesto koje pripada Gospodinu, mjesto koje pripada roditeljima.

Više ne postoji obiteljski život, nema više doma gdje gori vatra, koja rasvjetljuje i grije sve koji dođu blizu. Tu su sada samo ljudi jedan pokraj drugoga, zapravo odvojeni umjesto da su povezani; nedostaje veza zajedništva, ona je raskinuta prisutnošću televizije, koja diktira svoj program, svoja mišljenja, svoje laži. Dakle koji je zaključak?

Jednostavan. Riješite se televizije. Bacite je u smeće gdje joj je i mjesto. Učinite to još večeras. Ne čekajte sutra, možda će vam ponestati hrabrosti. Večeras dok djeca spavaju, a da ih ne pitate za mišljenje, naravno! I bit ćete iznenađeni koliko ćete onda imati vremena za uživanje u obiteljskom životu i da se brinete jedni za druge. Bit ćete iznenađeni koliko brzo će porasti razina vaših razgovora, kako će vaša djeca postati poučljivija za vaš autoritet. Obiteljska molitva, jutarnja i večernja, i obiteljska krunica zauzet će svoje zasluženo počasno mjesto. Uskoro ćete osjetiti kako će taj novi početak prirodnijega života umiriti sve i svakoga i kako će vas međusobno spojiti. Izvještačenost života koji se odvija pred televizorom ubija osobnost svakoga u obitelji i rezultira osrednjošću, lijenošću, ropstvu modi i uvijek jednom ili drugom vrstom nečistoće. Katolički roditelji, vi ne smijete biti sudionici u takvome poduhvatu dehumanizacije i dekristijanizacije. Nemojte odbacivati odgoj svoje djece. „*Odgojiti svoju djecu*“, piše vlč. de Chivré, „*znači osigurati im sredstva da postignu puninu svoga duhovnoga života kao kršteni katolici, da ispunjeno žive svoje naravne živote tako da im se olakša postizanje budućega života (na Nebu).*“

Tako lakše možete shvatiti važnost jezika u razgovorima, u štivu, u upozorenjima, u opomenama, u ohrabrenjima i u ispravljanjima koja dolaze od roditelja. Odgoj djetetova

nutarnjega života je jedi-na stvar koja će ga naoružati protiv lažnih privida svijeta. Treba mu pomoći da se privikne na istinu, da ga privlači jednostavnost, snaga u vjernim postignućima svojih dužnosti, ponos što je podržao moralne vrijednosti, svjestan Božje prisutnosti, nutarnjega glasa... treba ga naučiti nositi oružje krštenoga katolika, potvrđenoga katolika... sve te stvari učvršćuju neodlučnu krhkost tinejdžera i utvrđuju njihove karaktere. A njihova dužnost je prvenstveno prema njihovim roditeljima: srcu oca i srcu majke koja stalno gore vatrom koja vodi buđenju duše, savjesti, razuma, srca i osjetljivosti djece.

Dom je crkva u kojoj prebiva stvarna prisutnost. Ne može u njega bilo tko ući, ne može se u njemu bilo što govoriti, niti pjevati neprimjerene i vulgarne pjesme. Dom je poput svetohraništa: tko u njega uđe, treba ga zahvatiti potreba za poštovanjem, obuzeti ga određena dubina, zaštititi ga od intelektualne i moralne degradacije. Roditelji su ti čija je dužnost da prije škole poduče svoju djecu kako živjeti i ljubiti ono što je dobro i što je istinito. A upravo stoga što je djetinjstvo određeno i nedostatkom dovoljnoga promišljanja i pretjeranim udovoljavanjem anarhističkim i nerazumnim željama, prijeko je potrebno da roditelji daju inteligentne zapovijedi i izriču inteligentne uskrate kada je to potrebno. Odgojiti dijete znači usuditi se odabrati za njega da bi ga se izvelo iz neznanja, iz njegove slabosti i njegovih osobnih sklonosti. To znači usuditi se odabrati u skladu s onime što znači biti kršćanin, odnosno, poput Krista. Davati zapovijedi znači ljubiti, upravo s dužnom mjerom i blagom čvrstoćom. U području djetetova tjelesnoga života ne libimo se nametnuti potrebne tretmane da bismo zaštitili njihovo zdravlje. A u najvažnijem području njihove savjesti i znanja, možemo li samo stajati sa strane i dopustiti da se bilo što govori ili radi?

Ako se više ne usuđujemo nešto tražiti, ako više ne želimo podučavati, ako odlučimo da više nećemo niti dopuštati niti braniti, poništavamo i napuštamo svoju nastavnu funkciju. To bi učinilo i sav naš trud besplodnim. Ne možemo postići ništa kod djece ako i vi nemate iste zahtjeve od njihova odgoja. Djeca moraju učiti iste istine i razmatrati o istim uzorima koje trebaju slijediti i kod kuće i u školi.

Ako to neće biti tako, bit ćemo prisiljeni, Bože sačuvaj, odbiti onu djecu čiji ih roditelji odgajaju u drugome smjeru: u atmosferi nemara, popustljivosti ili liberalnih ideja u intelektualnim, moralnim ili vjerskim sferama. Tako da iz ljubavi prema svojoj djeci, budite dovoljno hrabri poduzeti herojske korake, gdje će samo prvi biti teški, dok će oni kasniji biti sve lakši.

1. Eliminirajte slatkiše i kekse kroz dan. Sačuvajte ih za blagdane i praznike, a čak i tada neka se konzumiraju umjereno.

2. Tražite od vaše djece da pojedu sve kod stola, da ne biraju ono što im se sviđa i da ne prigovaraju.

3. Odredite vrijeme za učenje u mirnom, tihom okružju. Nadgledajte njihov rad i inzistirajte na urednosti i besprijekornosti.

4. Ozbiljno ih kaznite kada je njihov rad loš i poduzmite potrebne mjere da se to promijeni i popravi.

5. Konkretno se zainteresirajte za njihov rad u školi. Pobliže ga pratite. Ako vi tu nećete pomoći, onda će nama stvarno biti teško u njima pobuditi interes.

6. Pošaljite ih u školu pa čak i ako se ne osjećaju baš najbolje.

7. Tražite da pomažu u kući.

8. Zahtijevajte kršćansku velikodušnost kao prvo prema vama, a zatim i prema braći i sestrama (to je sveta i vjerska dužnost).

9. Inzistirajte na tjelovježbi: hodanju, vožnji bicikla, itd. Oni su preopušteni, slabi i nedostaje im energije, nemaju tjelesnu ni moralnu vitalnost!

10. Bacite u smeće šminku, lakove za nokte i sve slično tome jer se time razvija obožavanje tijela na štetu duše, obožavanje vlastite osobe umjesto Isusa i posvećenosti svojim dužnostima.

Koji god bio razlog, koju god slabost imali ili koje god pogreške učinili u odgoju, moramo se ohrabriti i biti postojani, jer mi imamo milosti da uspješno napravimo svoj posao, a gdje je potrebno da popravimo i unaprijedimo svoje odgojne metode. Sve je moguće čim obitelji i škola odluče raditi zajedno, u istom smjeru, s istom čvrstinom. Nikada nije kasno učiniti nešto dobro ili donijeti odluke. Moramo imati vjere! Nemojte odustati! Bit će lakše nego što mislite. Mladi su stvoreni za junaštvo. Što više od njih tražite, oni će biti sretniji ako im date prave moralne, intelektualne i duhovne vrijednosti. Kao izvor svih velikih svetaca, gotovo uvijek su bili njihovi sveti majke i očevi. Pogledajte sv. Pija X., sv. Ivana Bosca i nadbiskupa Lefebvrea. Molitva, rad, žrtva, siromaštvo, to su bili uvjeti u kojima su odrastali, hodajući stopama koje svi trebamo slijediti: stopama svete obitelji u Nazaretu. Ako je naš Gospodin smatrao da je bilo potrebno 30 godina živjeti skrovito, u skromnim i teškim okolnostima, to je bilo zato da nas poduči kakvi trebaju biti naši kršćanski domovi. Idemo živjeti tako da ispunimo Njegova očekivanja i da ga slavimo tako što ćemo svu svoju revnost uložiti u napore da nasljedujemo svetu obitelj.

O razvoju karaktera kod djece

Živimo u vremenu kada se neprestano mijenjaju moralni standardi (npr. tko bi mogao zamisliti prije 100, 50 pa čak i 20 godina da će se raspravljati o definiciji braka!). Glavni razlog za to je načelo da većina vlada: što većina želi raditi, to je moralni zakon. Ili nam barem govore da nas u oblikovanju ljudskog ponašanja trebaju voditi isključivo ekonomija ili biologija ili psihologija.

Tako posljednji sud u moralnim stvarima o tome što će najviše pridonijeti njegovoj vlastitoj dobrobiti ili dobrobiti društva, postaje prosudba pojedinca. To je naravno samo moderna inačica sotonine laži: „*Postat ćete kao Bog kada spoznate što je dobro i zlo*“. Obrazovna politika svakoga razdoblja odražava njegovu filozofiju, stoga u današnjem obrazovanju nemamo spomena o uzvišenim vjerskim zapovijedima: "učini" i "nemoj činiti". Umjesto toga se od ljudskog razuma radi idol i inzistira da je za sve dovoljno znanje i prosvijetljenost. Intelektualni razvoj, testovi i mjerenja te individualne razlike dobivaju najveću pažnju, dok se uglavnom zanemaruje formacija karaktera i volje.

Plodovi takve politike su obilni: promicanje nemoralnih i amoralnih uvjeta, povećanje bezakonja i kriminala te buntovnička sloboda naših mladih, da nabrojim samo neke.

Rješenje ove moralne dileme može se pronaći samo u religiji, kako je

papa Pio XI. rekao u svojoj enciklici o kršćanskom odgoju mladih:

„Neuredne sklonosti moraju se ispraviti, dobre sklonosti moraju se ohrabrivati i regulirati od najranijega djetinjstva, a iznad svega, um mora biti prosvijetljen i volja ojačana nadnaravnom istinom i sredstvima milosti, bez kojih je nemoguće kontrolirati zle nagone, nemoguće postići potpunu i cjelovitu savršenost odgoja kakav želi Crkva, koju je Krist tako bogato obdario božanskim naukom i sakramentima, djelotvornim sredstvima milosti."

Da bismo nadvladali tu moralnu dilemu važno je da počnemo graditi čvrste temelje, što je inače poznato kao formacija karaktera. Riječ „karakter“ dolazi iz grčke riječi koja ima značenje instrumenta koji se koristi za graviranje ili urezivanje. Karakter je zbroj svih kvaliteta koje su ugravirane u dušu i koje su postale sastavni dio čovjeka. Karakter je život kojim dominira princip ili drugim riječima, potpuno formirana volja.

Razvoj karaktera kod djece treba biti najviši cilj svećenika, roditelja i učitelja. Kao što papa Pio XI. opisuje u istoj enciklici:

„Stoga je istinski kršćanin proizvod kršćanskog odgoja, nadnaravni čovjek koji razmišlja, prosuđuje i djeluje stalno i dosljedno u skladu s ispravnim razumom prosvijetljenim nadnaravnim svjetlom Kristova primjera i nauka; drugim riječima, da upotrijebimo suvremeni pojam, pravi i dovršeni karakterni čovjek.

Jer nije svaka vrsta dosljednosti i čvrstoće ponašanja utemeljena na subjektivnim principima ona koja čini pravi karakter, nego je to samo ona dosljednost koja slijedi vječne principe pravednosti, kao što je priznao čak i poganski pjesnik kada hvali da je jedan te isti „čovjek koji je pravedan i ima čvrstu svrhu“.“

Stoga karakter mora biti središte obrazovnoga plana od naših najranijih godina. Ako se on kod djeteta formira, kada ono dođe u kritične godine, bit će spremno odgovoriti na poziv viših motiva na koje je reagiralo toliko često i prije. Kada se on ne formira onda možemo očekivati propast. Pojedinci i narodi mogu propasti ne zbog nedostatka znanja, već zbog nedostatka primje-

renog ponašanja kao što papa Pio XI. objašnjava:

„...posebno kod mladih zle prakse su posljedica ne toliko intelektualnoga neznanja, koliko slabosti volje koja je bila izložena opasnim prilikama, a nije bila podržana sredstvima milosti.“

Iako je milost svemoćna, ona nas ne oslobađa dužnosti da razvijemo do najvišeg stupnja naravne snage karaktera za koji su mladi ljudi sposobni. Svećenici, roditelji i učitelji trebaju probuditi u mladima duh osvajača. Postoji plemenitost koja leži u njihovim dušama, možda uspavana, ali nikada mrtva. Ako želimo da osvoje bitku za krepost i plemenitost, mora ih se potaknuti i poduprijeti.

Da bismo im u tome pomogli važno je dati primjerenu pažnju formiranju dobrih navika kod mladih. Naš karakter je rezultat stečenih navika koje se dodaju našemu naravnome temperamentu. Dakle, karakterni odgoj je uvelike formacija navika. Prema tome, roditelji i učitelji moraju neumorno nastojati spriječiti formaciju loših navika jer takve navike oslabljuju volju i uzrokuju nesreću. Formiranje zlih navika događa se tako lako da može biti potrebno jako puno vremena da osoba shvati da je na njih vezana. Navike ne nastaju u trenutku niti se slamaju u trenutku. Ali u svakom trenutku možemo ih početi jačati ili slabiti. Djela razvijaju navike, a navike formiraju karakter, dok karakter određuje sudbinu. Dječak koji je s četrnaest godina grub, sebičan ili uvredljivo glasan, vjerojatno će zadržati te navike i kao muškarac. Mnogi psiholozi potvrđuju da se u prosjeku navike formiraju između treće i četrnaeste godine. Ako je to tako, roditelji su dužni rano početi navikavati djecu na ono što će formirati osnovu njihova karaktera i stoga njihovu zaštitu dok prolaze kroz vatru i vodu mnogih iskušenja svojstvenih adolescenciji.

Ovo djelo formacije karaktera mora započeti s predškolskim djetetom. Svakoga se dana u životu maloga djeteta formira i određuje njegova budućnost. Dobre navike pristojnosti, vladanja kod stola i govora imaju važnu ulogu u formaciji njegova karaktera, kao i dobre zdravstvene navike, urednost i navike igre. Čak i važnije su one općenite moralne navike koje se moraju rano formirati. Među njima su: iskrenost i istinitost, temelj karaktera, poštovanje prema rodite-

ljima i autoritetu, suradnja s drugima, osjećaj odgovornosti, suosjećanje; osjećaj čednosti, tako važan za prikladno treniranje čistoće.

Među najvažnijim navikama koje treba formirati u djeci je naučiti ih da budu umjereni i suzdržljivi u svojim željama. Ne radi se o uskraćivanju radosti i zadovoljstva, kojima djetinjstvo treba biti ispunjeno. No ipak moraju naučiti da nitko ne može ispuniti sve njihove želje, a onaj koji to ne nauči, bit će nesretan kasnije u životu kada ne bude mogao dobiti sve što njegovo srce želi.

Dijete čijemu se svakome hiru udovoljava, bit će naviknuto popustiti svakome svome prohtjevu i neće oklijevati odgurnuti u stranu čak i moralne obzire ako stoje na putu zadovoljavanju osjetilnih nagona. S druge strane, ako su naučili rado se suzdržavati, oni će razviti temeljnu naviku koja će im pomoći reći ne kada ih ti isti osjetilni nagoni dovode u kušnju.

Nije teško u našem svijetu vidjeti hitnu potrebu za odgojem navika samokontrole kod djece. Glede toga je prije mnogo godina nadbiskup John Spalding prozvao majke: *„O majke, čija je ljubav najbolja od svih koju je svaki od nas poznavao, očvrsnite svoje sinove i potaknite ih ne na utrku za bogatstvom, već na strmi i uski put kojim će se, savladavanjem i poznavanjem samih sebe, uzdići prema Bogu i svim uzvišenim stvarima.“*

Roditelji trebaju potaknuti svoju djecu na ono što je jedan biskup zvao "strategijom svetoga rata". Oni u tome mogu uspjeti ako redovito podučavaju svoju djecu da se odriču neke omiljene hrane ili da pretrpe neku malu bol ili da herojski pobijede lijenost. Te će ih stvari naučiti da se vježbaju duhovno i

očvrsnut će ih za duhovni rat koji bijesni protiv svih nas. Ako ih pak oni nikad nisu naučili uskratiti si ona dopuštena zadovoljstva, kako će se moći suzdržati od zadovoljavanja nedopuštenih želja?

Nije teško potaknuti u djeci entuzijazam za takva mala djela samoodricanja. Neka djeca možda ispočetka zanovijetaju, posebno ako tek počinju formirati dobre navike, ali kako počinju shvaćati taj princip da ne rade sve što im se sviđa, već da rade ono što je ispravno, uskoro će im postati zanimljivo činiti ta mala „herojska djela“ kao nešto dobro za razvoj svoga karaktera. Samokontrola im se stoga treba predstaviti kao čin rasta, snage, slobode; mora im biti jasno da je prividno obuzdavanje samo korak prema uzvišenijem životu. Treba im pokazati kako postupni proces vježbanja u malim stvarima gradi snagu volje i kako svako postignuće samosvladavanja u jednom dijelu svoga života čini bitku lakšom u svim drugim dijelovima. U dijelu samodiscipline i bitke za kontrolu naše osjećajne naravi, napad je najbolja obrana naše uzvišene naravi.

Trenirajući našu djecu na taj način, dat ćemo im koncept istinske slobode koja je uživanje u našim povlasticama bez prekoračenja granica prava vlastite duše, naših bližnjih ili Boga. Njih treba naučiti da ostanu poslušni principu, a ne svojim nagonima. Samo tako će naći istinsku sreću i u ovome životu i jednog dana u budućemu.

p. John D. Fullerton

Roditelji koji zanemaruju podučiti svoju djecu o vrijednosti iskrenosti i poštenja

Definicija laganja je namjerno govoriti suprotno svome razumu. Zloća laganja počiva u upotrebi naravne sposobnosti na način koji je izravno u suprotnosti s njezinom naravnom svrhom i stoga je ono intrinzično zlo i zabranjeno osmom zapovijedi i brojnim drugim poukama iz Biblije.

Laži se stvaraju, one se ne rađaju. Kada bi roditelji pogledali u rane dane buđenja razuma svoje djece, sjetili bi se da je dijete po svojoj naravi bolno iskreno. Vrijeme koje je djetetu bilo potrebno da prepriča neki događaj bilo je predugo. To je bilo tako zbog njegove želje da bude precizno. Kasnije zbog nestrpljenja roditelja, nedostatka suosjećajnog razumijevanja uz nedostatak roditeljske mašte, dijete je počelo zaključivati da preciznost i istina nisu tako važne. Kada je roditelj obećao ostaviti svjetlo u sobi kada ono ode spavati, onda je on doista trebao ostaviti upaljeno svjetlo. Ako je obećao djetetu da će biti u prizemlju ako ga treba i onda ode kod susjeda na partiju kanaste, kako

će dijete naučiti biti iskreno? Kada je dijete starije i traži 5 kuna za sladoled, a odgovori mu se „nemam 5 kn“, a zatim ga se pošalje na kiosk po kutiju cigareta, netko laže i dijete zna „tko“. Ako se dijete pošalje da otvori vrata susjedi da joj kaže da mame nema, kada je ona zapravo u kućnom ogrtaču s viklerima u kosi u četiri popodne u susjednoj sobi, tko koga uči lagati?

Na žalost, mnogi roditelji čine izgovaranje istine teškim odabirom. Pretpostavimo da Angelina slučajno razbije vazu koju ste osvojili na župnom bingu (oprostite na izrazu) i dijete samo prizna što je učinilo, budite dovoljno mudri i pohvalite ju na iskrenosti i ostavite to tako. Nema te vaze na svijetu koja je vrijedna cijene iskrenosti, a ako ste dovoljno blesavi (i glupi) da izgubite kontrolu i kaznite ispravno dijete, ona će vrlo vjerojatno sljedeći puta pokušati izbjeći vaš bijes ili fizičko nasilje tako što će lagati. Naučili ste ga da nema razloga govoriti istinu pa zašto da se onda trudi?

Još jedna pogrešna stvar koju roditelji čine je preuzeti detektivski kompleks Sherlocka Holmesa, pretjeravajući s izjavom malome djetetu da „uvijek kada ga pogledate u lice, znate ako laže“. Takva izjava je izazov koju bi dijete pokušalo pobiti s oduševljenjem.

Jednom kada ste utvrdili bez sjene sumnje da je mali Leopold razbio susjedin prozor igrajući se s loptom, kaznite ga ako je bio neposlušan nakon što ste mu rekli da se ne igra na tom mjestu, ali nemojte se igrati suca i porote i tjerati ga da otvoreno prizna svoj prestup kada već znate da je to učinio.

Nikada, nikada nemojte reći djetetu: „Nikada te neću kazniti ako kažeš istinu“. To je loše. Možda bi moglo dati djetetu ideju da može raditi što god želi dok god vam to priznaje i da nikada neće biti kažnjeno, iako čini nešto pogrešno. Ako znate da je nešto krivo učinilo, onda ga zbog toga i kaznite. Ako niste sigurni, upitajte ga i prihvatite odgovor kao istinu. Nemojte se uvlačiti u staru rutinu: „Sigurno govoriš istinu?“, ili: „Nadam se da je to istina“. To nije način na koji se izgrađuje povjerenje kod djeteta, a povjerenje je neophodno. Kada imate sigurni dokaz da je dijete lagalo, ljutito lice i prijeteća ruka koja izgleda djetetu ogromna kao kuća je loš način da ga se dojmi njegovom pogreškom. Posjednite ga negdje gdje ćete biti na miru i

smireno mu objasnite u kakvo bi strašno stanje svijet upao da svi lažu. Objasnite mu osmu zapovijed, što ona traži i što zabranjuje.

Gledajući unazad mnogi roditelji djece koja su postala redoviti lašci mogu se udariti u prsa i reći ponizno: „Moj grijeh“. Najčešće su iskrenost, to plemenito umijeće, naučili upijanjem i primjerom. Nikakva količina propovijedanja ili moraliziranja ne može popraviti primjer oca koji mrtav hladan traži dječju kartu za dijete koje je prošlo određenu dob u cirkusu ili majke koja naručuje stvari na probu, nosi ih i onda šalje dijete u trgovinu sa stvarima koje je pažljivo naučila da kaže prodavačici: „Majka kaže da joj ne odgovara veličina, a kasnije će i sama doći“.

Grijesi roditelja pohađaju njihovu djecu. Postoji stara latinska izreka: „Nitko ne može dati ono što nema“. Vaša djeca nikada neće biti iskrena niti će poštivati istinu ako im ne date u tom pogledu besprijekoran primjer. Svjesno ili nesvjesno postavljate temelje za život svoga djeteta.

Biblija nas upozorava: „*Jer nastojmo o dobru ne samo pred Gospodinom, nego i pred ljudima.“* (2 Kor 8, 21).

(Iz knjige „Grijesi roditelja“ Charlesa Huga Doylea)

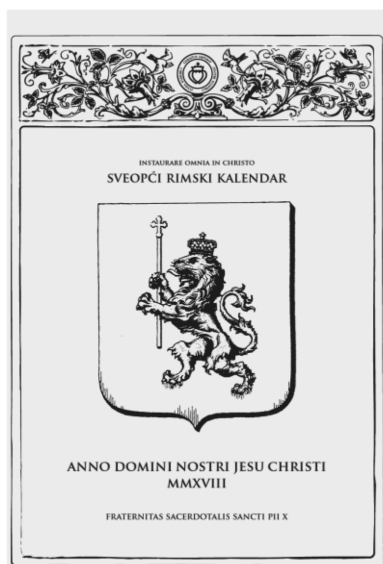
Sadržaj:

Predgovor. 1
Kako odgojiti djecu da sačuvaju vjeru u modernome svijetu 3
Živjeti za Nebo po uzoru svete Obitelji 13
Važnost dobrog odgoja i slabosti naše djece 17
O razvoju karaktera kod djece..33
Roditelji koji zanemaruju podučiti svoju djecu o vrijednosti iskrenosti i poštenja. 38

Naslovi koje možete naručiti u Hrvatskome tajništvu FSSPX-a:

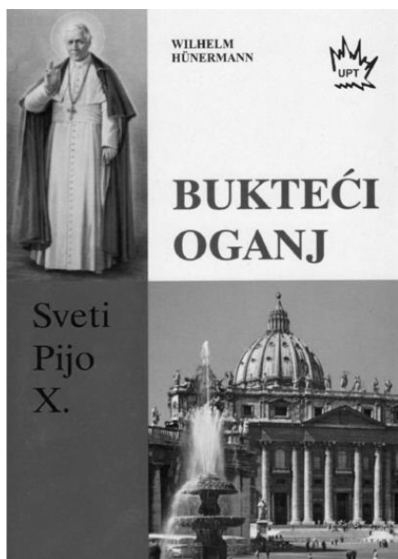
Nadbiskup Lefebvre: Otvoreno pismo zbunjenim katolicima rasprodano
Kalendar za tradicionalni rimski obred 30 kn
Kratak kritički pregled Novog reda Mise 15 kn
W. Hünermann: Bukteći oganj (životopis sv. Pija X.) 30 kn
B. Vuco: Razumsko utemeljenje religije 25 kn
I. Poljaković: Istina – uvod u apologetiku 120 kn
H. Madinger: Budite pripravni 10 kn
Kršćanski nauk I (mali katekizam) 15 kn
Kršćanski nauk II (mali katekizam) 15 kn
Mali misal (latinsko – hrvatski) 15 kn
Knjižica ´Je li Isus Krist Sin Božji´, Letak ´Tvoja odluka´,
Letak '62 razloga za tradicionalnu Misnu Žrtvu',
Ostali letci (Čudotvorna medaljica, misne pobožnosti...), dobrovoljni
Rimski misal za puk prilog

Napomena: U cijene nije uključena poštarina.

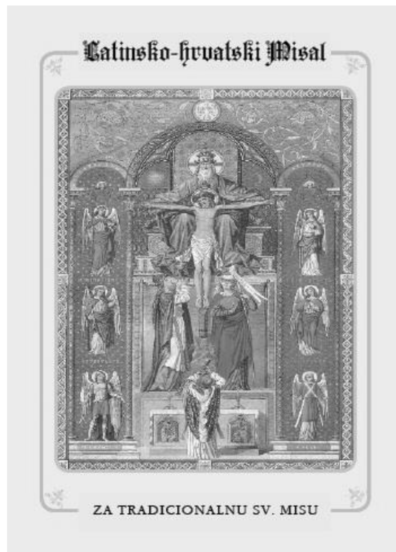

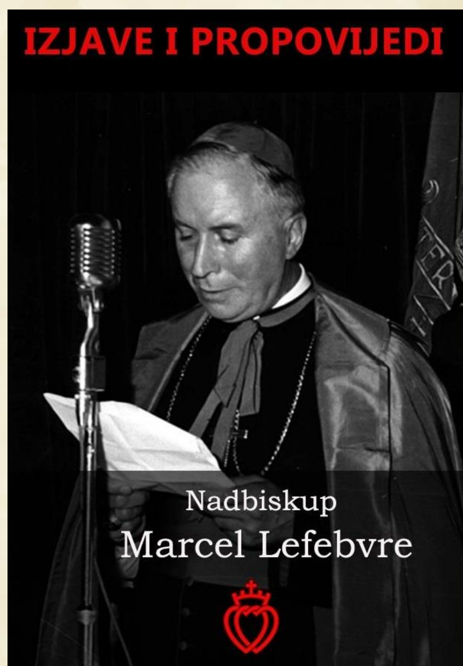
Kalendar za tradicionalni rimski obred za 2018. godinu

W. Hünermann: Bukteći oganj

Mali misal (latinsko-hrvatski)

U PRIPREMI:

Odabrane izjave i propovijedi nadbiskupa Marcela Lefebvrea – zbirka koja osvjetljava dubina njegova duha.

Dostupno uskoro.

Aktualne obavijesti i najave na našoj internetskoj stranici!
Za knjigu se možete već sada predbilježiti pisanim putem na našu e-mail ili poštansku adresu.

Izdavač:
Hrvatsko tajništvo FSSPX-a / Udruga svetog Josipa
Vatroslava Lisinskog 1, 10370 Dugo Selo
fsspxhr@gmail.com
Glavni urednik:
p. Stefan Frey
IBAN:
HR3423600001102463734
SWIFT (BIC):
ZABA HR 2X
ISSN:
1849-6695

